

سیری در ابعاد و علل گرایش به مذهب شیعه در دوره صفویه در ایران

طیبه راستگو

کارشناسی ارشد، تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه شیراز، ایران

چکیده

باسیری در آداب و رسوم و دین مردم ایران باستان که غالباً زرتشتی بودند، به این نتیجه می‌رسیم که شباهت زیادی بین مذهب شیعه با آداب و رسوم مردم ایران کهن دارد. و این وجه شباهت باعث شد در طول تاریخ مردم ایران بیشتر روی به مذهب شیعه بیاورند. از طرفی دیگر همواره دولت مردان و حاکمان در طول تاریخ تلاش کرده اند با استفاده از مذهب و آداب و رسوم و منش هر منطقه جهت تثبیت قدرت خود بهره برداری کامل کنند. دولت صفویه نیز مستثنی از این قاعده نبود. در اوایل قرن دهم هجری قمری خاندان صفویه از آنجا که دو حکومت سنی مذهب ازبک و عثمانی سد راهی جهت رسیدن به اهداف خود بودند با توسل به مذهب شیعه حکومت خود را تشکیل دادند. از طرفی علما و روحانیون آن زمان چون به دنبال تثبیت موقعیت مذهب شیعه در ایران بودند به حمایت از دولت صفویه پرداختند آنان با بهره گرفتن از تجربیات فراوانی که توسط نهضت‌های شیعی قبل فراهم گردیده بود توانستند به راحتی به اهداف خود دست یابند. این مقاله به روش توصیفی - تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای در زمینه تاریخ، علل و عواملی که باعث گرایش به مذهب شیعه در دوره صفویه شد بررسی کرده است.

واژگان کلیدی: دولت صفویه، مذهب شیعه، علماء، ایران باستان